

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.06.1971, sp. zn. 4 Cz 5/71, ECLI:CZ:NS:1971:4.CZ.5.1971.1

Číslo: 44/1972

Právní věta: Z ustanovení § 445 a § 447 odst. 1 o. z. vyplývá, že je třeba při náhradě ztráty na výdělků peněžítým důchodem přihlédnout ke změnám, k nimž došlo v době mezi škodnou událostí a mezi ztrátou výdělkové schopnosti, jež nastala po delším období.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.06.1971

Spisová značka: 4 Cz 5/71

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Ztráta na výdělků

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6

§ 120

§ 132

§ 163 40/1964 Sb. § 445

§ 447 45/1964 Sb. § 17 66/1965 Sb. § 30

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 44/1972 sb. rozh.

Z ustanovení § 445 a § 447 odst. 1 o. z. vyplývá, že je třeba při náhradě ztráty na výdělků peněžítým důchodem přihlédnout ke změnám, k nimž došlo v době mezi škodnou událostí a mezi ztrátou výdělkové schopnosti, jež nastala po delším období.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 21. 6. 1971, [4 Cz 5/71](#))

Žalobkyně se žalobou domáhala náhrady za ztrátu na výdělků při částečné invaliditě od 1. 1. 1966 do 21. 4. 1968 a při úplné invaliditě od 22. 4. 1968 do budoucna, a to částkou 15 253 Kčs za dobu do 31. 8. 1968 a od 1. 9. 1968 nadále částkou 764 Kčs měsíčně. Uváděla, že částečná i úplná invalidita jsou následkem těžkého úrazu, který utrpěla dne 14. 6. 1950 při srážce nákladního auta žalované organizace s valníkem, na němž seděla se svým manželem. Ke srážce došlo vinou řidiče nákladního auta, který byl také v trestním řízení uznán vinným a odsouzen.

Po právní moci rozhodnutí o základu nároku doplnil okresní soud v Jičíně řízení zjištěním výše průměrného výdělku žalobkyně v roce 1967, který činil 1125,25 Kčs. Od tohoto výdělku odpočítal invalidní důchod 766 Kčs a rozdíl 361,75 Kčs hodnotil jako ztrátu na výdělku žalobkyně v důsledku plné invalidity od 22. 4. 1968. Proto rozsudkem z 11. 11. 1969 uložil žalované organizaci zaplatit žalobkyni na částkách dospělých do dne 22. 10. 1969 celkem 6511,50 Kčs a od 22. 10. 1969 platit jí měsíčně částku 361,75 Kčs.

K odvolání obou účastníků krajský soud v Hradci Králové usnesením z 18. 2. 1970 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že má-li být určena částka, která žalobkyni uchází, musí být srovnán její výdělek dosažený před úrazem, tj. před rokem 1950 s prvním invalidním důchodem, jenž jí byl přiznán v roce 1968. Soud druhého stupně měl za to, že jiný postup ustanovení § 447 o. z. vylučuje.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČSR, tak, že rozhodnutím soudu druhého stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Názoru odvolacího soudu lze přisvědčit v tom, že částečná nebo úplná ztráta výdělkové schopnosti se nejčastěji projeví bezprostředně po skončené léčbě následků škodné události. Průměrným výdělkem rozhodným pro určení náhrady bude v těchto případech hrubý výdělek, jehož poškozený dosáhl v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž došlo k úrazu (§ 30 odst. 1 vládního nařízení č. 66/1965 Sb. a § 17 odst. 1 vyhlášky č. 45/1964 Sb.).

Ke ztrátě výdělkové schopnosti může však dojít také až po delším časovém odstupu od škodné události, jak je tomu i v projednávané věci. V mezidobí až do ztráty výdělkové schopnosti mohou nastat trvalé závažné změny poměrů poškozeného, jež jsou rozhodné pro určení peněžitého důchodu jako náhrady za ztracenou výdělkovou schopnost, zejména změny v druhu výdělku a v jeho výši.

V ustanovení § 445 a § 447 odst. 1 o. z. se neužívá pojmu „před úrazem“ a „po úrazu“, nýbrž pojmu „před poškozením“ a „po poškození“. Podle tohoto znění uvedených zákonných ustanovení je třeba přihlídnout ke změnám, k nimž došlo. Opačný názor soudu druhého stupně je proto v rozporu se zněním uvedených ustanovení, jimiž má být poškozenému přiznána náhrada skutečné škody, tedy náhrada toho, co mu ušlo. Tím nemůže být za okolností v těchto případech zjištěných peněžitý důchod vypočtený na podkladě výdělku, který poškozený v době, kdy výdělek ztratil, už nepobíral. Pokud jde o ztrátu na výdělku, je skutečnou škodou částečná nebo úplná ztráta výdělku, který poškozený měl v době, kdy k jeho ztrátě došlo. Jsou-li takovéto trvalé závažné změny důvodem, aby byla změněna i úprava peněžitého důchodu prisouzeného již pravomocným rozsudkem (srov. ustanovení § 163 odst. 1 o. s. ř.), musí být tím spíše k těmto změnám přihlídnuto, když se o peněžitém důchodu za existence těchto změn teprve rozhoduje.

Soud druhého stupně, který vycházel z jiného právního názoru, nepřihlížel ani k té závažné okolnosti, že žalobkyně v době, kdy u ní v příčinné souvislosti s úrazem utrpěným 14. 6. 1950 nastala úplná ztráta výdělkové schopnosti, nebyla již několik roků soukromě hospodařící rolnicí, ale členkou JZD v H., takže i pro výpočet jejího částečného invalidního důchodu byl vzat za základ výdělek v družstvu z posledních 8 roků (od roku 1957 do roku 1965).

Rozhodnutím soudu druhého stupně byl proto porušen zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 132 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 445 a § 447 odst. 1 o. z.